

2. Svrchní paleocén: šedé, rezavě a hnědavě skvrnitě jíly s vápnatými nanofosiliemi *Discoaster mohleri*, *D. bramlettei*, *Heliolithus kleinpellii* a *Neochiastozygus junctus* standardní nanozóny NP7 a s foraminiferami *Acarinina lodoensis*, *A. broedermanni*, *Subbotina* div. sp., *Rzehakina epigona*, *Caudammina ovula*, *Aragonia* sp. aj. (d.b. Strážovice 1927).
3. Spodní eocén: cihlově červené a podřadně zelenošedé vápnité jíly s dominujícími subbotinami a acarininami a s *Mor-ozovella subbotinae* (Stavěšice 1978, Strážovice 1925A).
4. Střední eocén: šedé a zelenošedé vápnité jíly. Foraminiferový bentos reprezentují charakteristické druhy *Reticulophragmium amplectens*, *Rhabdammina* sp., *Plectina dalmatina*, *Nuttallides truempyi*, *Anomalina affinis*, *Gavelinella micra*, z planktonu je významný výskyt *Subbotina boweri*, *Morozovella aragonensis*, *Acarinina matthewsae*, *A. spinuloinflata*, *Pseudohastigerina micra*, *Globorotaloides suteri* a *Globigerinatheca mexicana*. Jíly středního eocénu jsou na listu nejčastější a jejich mikrofauna je často dominantní součástí pseudoasociací ze ždánicko-hustopečského souvrství i z pannou vídeňské pánve (d.b. Stavěšice 1914, 1967, 1977).
5. Svrchní eocén: světle zelenavě šedé vápnité jíly s foraminiferovým bentosem *Rhabdammina* sp., *Plectina dalmatina*, *Valvulineria ammophilla*, *Cribroparella pteromphalia* a planktonem *Globigerina ampliapertura*, *Subbotina corpulenta*, *S. crypromphala* a *Globigerinatheca mexicana* (d.b. Strážovice 1919, 1920).
Ojedinelé se vyskytly i zelenošedé nevápnité jíly s výhradně aglutinovanými foraminiferami svrchnoeocenní zó-

ny *C. rotundidorsata* s výskytem *Rhabdammina* sp., *Glomospira charoides*, *Ammodiscus latus*, *Haplophragmoides walteri* a *Reticulophragmium rotundidorsatum* (d.b. Babí lom 1907).

POZNÁMKY K TEKTONICE

Nejvýznamnější tektonickou strukturou na listu je bulharský zlom, který je okrajovým zlomem vídeňské pánve omezujícím její výplň na Z. Na základě detailního mapování lze oproti dřívějšímu mapování předpokládat porušení zlomu příčnými dislokacemi v oblasti styku struktury s masivem Babího lomu. Bulharský zlom má značnou amplitudu (až přes 60 m), jak naznačují vrty v jeho blízkosti ve Stavěšicích. Ždánická jednotka má pásemnou stavbu, přičemž v západní části převládá karpatský směr vrstev (ZJZ-VSV), v okolí Sobůlek se směry vrstev stáčí do směru S-J. Čejčsko-zaječská zóna tvořená jíly podmenilitového souvrství při v. okraji ždánické jednotky na listu pravděpodobně není čistě přesmykovou strukturou. Na výstupu plastických podmenilitových jíly se pravděpodobně podílel diapirismus vzhledem k absenci menilitového souvrství v této struktuře. Vyvlečení menilitového souvrství na předpokládané lokální dislokaci u Stavěšic je nutno ještě ověřit.

Literatura

- HLOUŠKOVÁ, E. (1952): Zpráva o ložisku železných rud v okolí Strážovic u Kyjova. – MS, Archiv ČGÚ Praha, 5 str., 1 příl. Praha.
ROTH, Z. – HANZLÍKOVÁ, E. (1965): Původ slepence ždánicko-hustopečského souvrství od Strážovic u Kyjova. – Věst. Ústř. Úst. geol., 40, 1, 5–10. Praha.

VÝZKUM ORGANICKÝCH SEDIMENTŮ NA LISTECH KYJOV A VRACOV

Investigation of organic sediments on map sheets Kyjov and Vracov

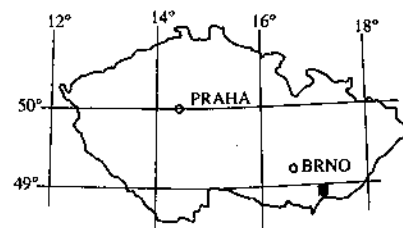
EVA BRÍZOVÁ - PAVEL HAVLÍČEK

Český geologický ústav, Klárov 3/131, 118 21 Praha 1

(34-22 Hodonín)

Key words: Quaternary, Organic sediments, Pollen analyses, S. Moravia

V rámci základního geologického mapování 1 : 25 000 probíhajícího od roku 1998 v oblasti Hodonína a Holíčce jsme zahájili i výzkum holocenních a svrchnopleistocenních organických sedimentů (rašelin, slatin a gyttji), a to odběrem celkem 72 vzorků na pylovou analýzu, pomocí ruční vrtné soupravy (mokřad j. od Vlkoše – mocnost 1,62 m; ssv. od Vacenovic – mocnost 0,95 m a z větší části vytěžené ložisko j. od Moravského Písku – mocnost 2,40 m). Tyto výzkumy navazují na starší práce E. a K. Rybníčkových (Vracov – RYBNÍČEK 1983, 1989, RYBNÍČKOVÁ 1985, RYBNÍČKO-

VÁ et RYBNÍČEK 1972) a H. Svobodové (Svatobořice-Mistřín a Vracov 1989, 1997). Došli k závěru, že ve Vracově se ukládal organický materiál už v bývalém jezeře od počátku pozdního glaciálu, přitom se toto jezero postupně zaze-
mňovalo až do mladšího subatlantiku. Slatiniště ve Svato-
bořicích-Mistříně vzniklo v nivě říčky Kyjovky pod sou-
tokem s Hruškovcíví. Pylová analýza jeho sedimentů urči-
la jejich stáří do konce boreálu až po mladší subatlantik.
V obou případech byly zjištěny lidské aktivity během vý-
voje vegetace známé v této oblasti Moravy, podobně jako
v Českém jezeře (BRÍZOVÁ 1989, BRÍZOVÁ et HAVLÍČEK
1994).

Námi odvrtané a odebrané organické sedimenty nachá-
zíme jednak v bezodtokých mělkých depresích („mokřa-
dy“ např. j. od Vlkoše), jednak v nivách drobných toků
(např. ssv. od Vacenovic). Zvláštní postavení má dnes již
téměř vytěžené ložisko těchto sedimentů na okraji údolní
nivy Moravy při vyústění Vracovského potoka j. od Mo-
ravského Písku. Má obdobnou geologickou stavbu okolí i
podloží. Leží v oblasti navátých písků s pannonskými pís-
ky, jíly a prachy s různě mocnými polohami štěrků v podlo-
ží (dubňanské a bzenecké souvrství).

Předběžný popis profilů:

1. Vlkoš VLK d.b. 1470/34–222

vrt j. od Vlkoše, odebraná mocnost pro pylovou analýzu
(PA) 1,43 m, celkem 29 vzorků po 5 (3) cm.

0,00–1,27 m světle hnědá rašelinná zemina, místy s jí-
lovitopísčitou příměsí, vzorky 1–26

–1,62 m šedé organické písky, místy s příměsí ra-
šeliny, vzorky 27–29

(1,45–1,62 m zvodnělý písek, jádro nevytaženo)

2. Vacenovice VAC d.b. 1471/34–222

vrt ssv. od Vacenovic, odebraná mocnost pro PA 0,43 m,
celkem 10 vzorků, odběr s přihlédnutím k průběhu jed-
notlivých vrstev.

0,00–0,38 m organický sediment (různý stupeň rozlo-
žení), s příměsí jílu a makrozbytky, vzor-
ky 1–10

–0,95 m modravězelenošedé terciérní písky, ocelo-
vě šedé silně jílovité prachy

od 0,95 m ocelově šedý jemně zrnitý písek, pannon

3. Moravský Písek MP d.b. 1472/34–222

vrt j. od Moravského Písku, odebraná mocnost pro PA
0–1,35 m a 1,85–2,40 m po 5 cm.

0,00–1,18 m rašelina, místy s příměsí písku nebo jílu,
vzorky 1–23

–1,35 m černošedý organický jílovitopísčitý sedi-
ment, vzorky 24–27

–1,85 m písek, neodebíráno na PA

–2,40 m písek s jílem nebo rašelinou, vzorky 28 až
33 (dále v profilu – úlomky křemene o
průměru 3–4 mm).

Kromě zjištěných organických sedimentů v nivě Kyjovky
a Hruškovice, např. u zámku v Miloticích, se však budeme
věnovat především zamokřeným místům, mokřadům v oblas-
ti navátých písků celé Doubravy (tzv. Moravské Sahary).

Kromě našeho podrobného kvartérně-geologického vý-
zkumu doplněného o dokumentaci M. Vachka z Referátu
životního prostředí OÚ, Hodonín budou využity i výsledky
botanického mapování prováděného zejména R. Řepkou
z AOPK v Brně pro potřebu OÚ v Hodoníně.

Literatura

BRÍZOVÁ, E. (1989): Výsledky pylové analýzy vzorku slatiny z Českého
jezera (list 34–214 Čejkovice). Zvl. příloha. – In: Čtyrský, P. et al. (ed.)
(1990): – Vysvětlivky k základní geologické mapě 1 : 25 000 34–214
Čejkovice. Praha.

BRÍZOVÁ, E. et HAVLÍČEK, P. (1994): Kvartérně geologický výzkum Čej-
ského jezera. – Zpr. geol. Výzk. v Roce 1993, 15–16, Praha.

RYBNÍČEK, K. (1983): The environmental evolution and infilling process
of a former lake near Vracov (Czechoslovakia). – Hydrobiologia, The
Hague, 103: 247–250.

RYBNÍČEK, K. (ed.) (1989): Excursion guide book. The XIIth International
meeting of european Quaternary botanists, Brno, June 5th–15th, p.
83–84.

RYBNÍČKOVÁ, E. (1985): Dřeviny a vegetace Československa v nejmlad-
ším kvartéru. – MS Doktorská disert. práce, Brno, depon. Botanický
ústav AV ČR, Průhonice.

RYBNÍČKOVÁ, E. et RYBNÍČEK, K. (1972): Erste Ergebnisse paläogeobotani-
scher Untersuchungen des Moores bei Vracov, Südmähren. – Folia
Geobot. Phytotax., Praha, 7: 285–308.

SVOBODOVÁ, H. (1989): Svatobořice-Mistřín. – In: Rybníček K. /ed./: Ex-
cursion guide book. The XIIth International meeting of european Qua-
ternary botanists, Brno, June 5th–15th, p. 84–85.

SVOBODOVÁ, H. (1997): Die Entwicklung der Vegetation in Südmähren
(Tschechien) während des Spätglazials und Holozäns – eine palyno-
logische Studie (Development of the vegetation in South Moravia
/Czech Republic/ during the Late Glacial and Holocene – a palyno-
logical study). – Verh. Zool.–Bot. Ges. Österreich, 134, 317–356.